

DEO DUCE
DISPUTATIO JURIDICA
SEPTIMA
IN
TITULOS LIBRI Trigesimi Se-
ptimi, 38. 39. 40.
DIGESTORUM
CUM COLLATIONE
JURIS SVECANI.

PRÆSIDE
VIRO Amplissimo ac Consultiss.
MICHAEL O. VVEXIONIO,
J. U. D. ac Juris, Pol: & Hist: in Academ.
CHRISTINÆ Profess: laudatiss:, Meo
cœnate ac Præceptore suspicioendo.

Auth, & Resp.
JACOBO P. CHRONANDRO W.G.

Publicè Proposita ad diem Iunij Ann. 1650.

A B O Æ,
Imprimebat PETRUS Wald/ Acad. Typ. A. 1650.

Illustrissimo Comite Heroi Excelso,

DN. PETRO BRAHE

Comiti in Visingsborg/ Lib. Baroni in
Cajanå, Domino in Rydboholm/ Lindhol-
men/ Brahelinna & Bogesund &c.

Regni Svecici Drotzeto Magno, Sena-
tori eminentissimo, Regij Judicij Holmensis
Præsidi magni Ducatus Fenniae Guberna-
tori Generali, Wessmanniae, Montanorum &
Dalekarliæ Judici Provinciali, C H R I S T I-
N E A E Academiae Cancellario Magnifi-
centissimo, Musarum Patrono Sumo,
Domino meo Clementissimo.

U T E T

Per illustri ac Generosissimo Comiti ac Domino,

DN. NICOLAO BRAHE

Comiti de Visingsborg/ Lib. Baroni in Ryd-
boholm & Lindholmen/ Domino in Gesvogen
&c. Literarum itidem Patrono Munificen-
tissimo, Domino meo Gratiolissimo.

*Hocce Exercitium juridicum in humiliam mei
recommendationem cernuu & submissus offero.*

J. C H R O N A N D E L.

TRANSITIO.

ACTUM est in Proximi Dispu-
tatione, quomodo Jus Civile
successionem in heredibus defuncti, ex te-
fumentis, nunc quomodo Praetor
candem per Bonorum possessiones
differt.

Pars Sexta Digest. LIB. 37.

THEISIS I.

TIT. I.

Bonorum possessionem Prae-
tor, motu aequitate, non minus
tuetur, quam lex civilem successione-
m ob causam non hereditas dicitur
quia Praetor neminem heredem fa-
cere potest, cum id sit solius legis. In
effetu tamen nihil ferè distat ab her-
editatisbus, Bonorum enim posses-
sores sunt loco herendum. Inst: h. r.
Hodie itaq; magis intricata, quam
necessaria aut utilis est hac materia.

Vel est Jus 2.

Bonorum possessio jus et
successionis (Prætorium sive honorarium, unde ab he-
reditate differt.) persequendi, reti-
bi-

nendiq; (persequitur qui non possuet, re-
sinet qui possidet) patrimonij sive rei
qua cujusq; cum moretetur, fuit L.
3. §. 2. hic, vel ut Cujac. hereditas
possessione retentia. Huc quodam-
modo spectant, cap. 15. 16. El. 10. 11.
Et L. Erff: B. olim dividebatur in
Euctalem, quā edictis antea latis. &
Decretalem, quā p̄m petenti particu-
lari decreto, possessione à Prætore da-
batur..

3. Et introduxit olim Prætor Bo-
norum possessionem partim ad eman-
datum ius Civilis quo non ita latis
provisum quōdam erat, tēm in causa
testati quam intestati; Sic filium e-
mancipatum ab intestato, item ali-
enum posthumum heredem institu-
tum, cognatos, lex 12. Tab: à successi-
one excludebat, quibus tamen Præ-
tor naturalis aquitatis mea or, Bo-
norū possesi: concessit. Hinc titul
unde

undēliberi, undēcognati &cē patē
tio ad confirmandum jus civil. sic
suos heredes & cognatos & testas
mento factos heredes ad Bon: poss;
etiam vocat. Partum alias ob cautas;
ut pote ne quis sine herede morceret
tur, etiam interdūm contra voluntā
tem defunctorum. l.6. §.1.&c: Et
omnia in eum finē, ut contra aequitā
tem naturalem strictē ex jure civ:
(quod hic Prætor distinxit) hereditate
exclusi, eandem ex aequo & bono
consequerentur. Inst: h. t.

4. Hodiē sex sunt species Bonor:
possess: duæ ab intestato s̄z: secundū
vel contra tabulas i.e. testamentum,
squatvor ab intestato. Hinc tit. undē
aliberti, cognati, legitimi, vir & uxor,
Cap: 1, 2, Λ. 1, St. I. Err: 3.

In omnibus vice heredium bonorum Not. Lex
possessores habentur. L. 2.

6. Dantur Bonorum possessiones Tit: 2.
sive tabulæ testamenti, pro præsenti si Tabula
extent, sive tempore mortis testato
ris extiterunt. Generalis hic est titulus
speciatis successiones testati. l.ii hic.

Tit: 3. 7. De his Personis hic agitur, qui
admittendi vel quomodo ad Bonorum
possessum possent. quibus tenus Bonorum petendae
possessionis non ita currit, quamvis
neglectum sit ab ipsis rutoribus
vel curatoribus. L. Arg: c. 8. 18. Jerd. Et.
re.

Tit: 4. 8. Hæc bonorum petitio datur
parentibus, patronis, sed præcipue
liberis, qui mancipati vel præterim
nisi justè sint exhereditati. L. 1. & 8. 6. 2.
tabulas. 9. Non qualibet exhereditatio summovet
cod: 6. tit. sicut à possessione, sed quæ rite facta. L. 6.
12. 13. p. 2, ff. hie.

Not. Lex 10. Olim si honorū possessio contra
Tit: 5. titus tabulas obtinebatur, tunc legata non
De Legatis
prætendit
contrabu
llas Bonos
rum posses-
sione petire
debetantur, nisi hic certis personis
liberis parentibus, mulieris dotis no-
mine &c: L. 1. & 6. Hodiè vero
aliud servatur, & omnia legata des-
bentur. Per Auth. ex causa. cod:
de lib. præt.

Not. Lex 11. Interstat mortuus patre super donatio-
nibus mortis causa factis non poterit filius queri
Quoniam cōparatio nulla legatorum occurrit. L. 20.

Tit: 6. 12. Quidam ad bonum posselli ad
De Collati-
one bono-
rum cod: 6.
tit: 20.

missi, præcipue emancipati, tene-
tur conferre cum ceteris heredibus.

13. Con-

13. Collatio est bonorum hereditariorum acceptorum confusio sive in commune illatio, ut communib[us] hereditate permissa, inter omnes coheredes aequaliter dividantur. vid: cap. 15. l. 10. St. I. Erff B.

14. Deducitur tamen prius alicenum, impensis funebralis, testamēta, &c: vid: 22. l. 17. 19. f. 2. St. I. Erff B. 32. Rong: B. l. Vthani gal-
dam &c: Vid: etiam cap: 16. l. 12.

St. I. Erff B.

15. Sua in medium conferre debet qui appetit iura aliena, l. 1, in pr. Tatiens collatione locutus est, quotiens incommodo aliquo affectus est is, qui in postestate est interventu emancipati alias cessat. l.p. 5.

16. Conferenda etiam est hic in Tit: 7. comune dos, præcipue pro securitia, cum pater necessariò in J. R. olim tenebatur dotare filiam, ideoq; non videtur voluisse eam esse propriam: *Cum in necessitatibus nemo liberalis existat aut simpliciter donasse videtur, Quid jus nostrum vid: C. 12. 13. l. Giff. sed non aequè conferendæ meræ simplices donationes & sumptus in hoc*

Notabili-
oræ legæ

De Collati-
one dosis.

morem

norem & studia liberorum colloca-
ti. l. 50, f. 20; flere.

Tit. 8. 17. Si pater filium emancipave-
De Coniun rit & liberos ejus in potestate retinu-
gendis cum erit, tunc hodie unam personam re-
emancipato sius libens, presentant in aditione hereditatis;
quamvis olim pars dividia filii em-
ancipato, dimidia nepotibus, non
emancipatis, debebasue... l. 1.

Tit. 9. 18. Prospicit hic Prætor nascitu-
De Ventre ris i.e. posthumis ad eum venter (nisi
in possesso justè exheredatus) sive prægnans in B:
nem mitten do & cura possess: contra tabulasmittatur arg:
tore eius. **c. 23. §. 17.** **St. I.** Giffi B. 10, §. 8.

St. I. Giffi B. Ventri in possess: missis
& bonis hic curatores dantur. l. 1. § 17.

Tit. 10. 19. Si ita contigerit quod impus-
De Carbos beri quæstio status moveatur, an in-
miano edi. & Carter liberos sit, datur tamen hic bos-
bone præ norum possessio, judicioq; ad annos
tore... pubertatis prolatio. l. 1.

Tit. 11. 20. Hic agitur de bonorum pos-
De Bonis sessione secundum tab. confirmans
quoniam possess: di juris civ: causa introductâ, datâ
Tone secun- scriptis vel nuocupatis heredibus, ut
dum tabu, las. C. 6, 1, 17. **ex**

ex verbis testamenti possessionem
consequantur. arg: c. 17. Jordb. Et. I.

21. Exigit prætor, ut is, cuius bonorum
possessio datur utroq; tempore ius testame*nti* facie
endi habuerit & euna facit testamentum & cum
moritur. l. 1. p. 8. *Not. Lex*

22. Non tantum liberis, sed etiam Tit: 12.
parentibus, ad exemplum patroni & si a parente
avi, præteritis, datur bon. possesso*rum* qui manus
contra tab., si liberi a parente sint
manumissi: quippe a parente bene-
ficium habuerunt bonorum qua-
rendorum emancipatione facta. l. 1.

23. Iniquum est ingenuis hominibus non *Net. Lex*
esse liberam suarum rerum alienationem. l. 2.

24. Id valet in pagano filiorum Tit: 13.
testamento excipitur ergo hic mili De Bon. pos-
tare, si n. filius iestatus fuerit in mi- sessione ex
litia, de castrensi peculio, non datur *testamento*
patri bon. possesso*rum* contra tab. rata
quippe erunt supra*ma* militum judicia
quibus*cunq;* modo facta. tit: testam:
milit.

25. Datur etiam Bon. possesso*rum* Tit: 14.
patronis præteritis, contra tabulas De Jure pe-
libertorum in signum gratitudinis, treasurum
quod ab illis manumissi & libertate

bona querendi nacti sine.

Nor. Lex 26. Si ingratus libertus sit, non impunē
fesse cum oporteat. L. 1.

Tit: 15. 27. Singulareis reverentia & ob-
sequium parentibus ac patronis de-
quiis paren-
tibus & pa-
tronis pra-
standis cod:
betur, illis quia vita naturalis; hic:
quia vita civilis, libertas, communi-
catur. arg: 31. El. 15. St. L. Jord. B.

6, 6. 28. Liberto & filio semper honesta & san-
Nor. Leg. ~~ta~~ persona patris & patroni videri debet. l. 9.
Contra patronum famosam actionem iniurie e
son potes. l. 1, cod: hic.

L I B. 38. 29. Non tantū obsequia sed eti-
Tit: 1. am operæ (qua sunt diurnum officium)
De Operis 41. Et vel artificiales aut officiales,
libertorum. liberti patronis præstare tenentur,
eod: 6, tit:
3. has tamen naturaliter, illas ex pro-
missione. L. 7.

Nor. Lex 30. Imponi opera ita, ut ipse libertus se-
alat, non possunt. l. 5, 3.

Tit: 2. 31. Notandum est patronos con-
sequi bonorum possessionem aduers-
libertorum. sus testamentum libertorum, si pra-
teriti sunt unde tertia bonorum par-
tem heredi scripto auferunt. Inst: h.
t. de success: libert: §. 4. dum eorum
bona exceedunt centum aureos.

Succo-

Succedunt etiam ab intestato, non extantibus libertorum liberis parentibus, fratribus, tuberibus, §.
4, intit: de his cess: libert.

32. Absurdum videtur licere patrono partim Not. Lex
coptibile iudicium defuncti partim erigere. I. 7.

33. Dantur quoq; Bon. possit: Tit: 3.
universitatibus & collegijs servis li- De Literis
bertate conferentibus adversos tab- universitas
r. L. an. hic. rura & mu-
niopum.

34. Mortuo patrono transfertur Tit: 4.
jus patronatus ac ejus liberos & qui-
dem æqualiter, nisi uni eorum lis
bertati peculiariter assignaverit.

L. 1. m.

35. Jus patronatus, propriè illud
est, quod quis in libertos aut iuceli-
entes habet. Quamvis enim da-
manumissionem non sit libert. Domi-
nus manumissioni retinet tamen jus
patronetus, & in pluribus declaran-
dæ gratitudinis causa ei est obliga-
tus manumissus.

36. Et jus patronatus duo præci-
puè continet: 1. reverentiam &
officia liberti patrono praestanda.

2. Bona ejus, adeò ut liberto sine
hāredibus proximioribus dīcedens
te, patronus ab intestato ei succedat.
Inst: de success: lib.

37 Unde etiam ad similitudinem,
Templum sive scholam erigentes
vel liberaliter eis donantes, jus pa-
tronatus in illa consequi dicuntur.
vid: C, 5, Rgys; B.p.33.priv: ord:Eqv.

38. Eitq, tripl. 1. *Honorificum*, quo
consensus patroni ad constituendū
Ecclesiae pastorem requiritur.. cit:
cap: 5 Rgys; B. 2. *Utile*, ut jus se-
pulchri. Item patrono ad incitas
redacto vitæ necessaria ab ecclesia
debentur.. 3. *Onerosum* unde patro-
nus Ecclesiae commodis summā cu-
rā consulēt. *Not.*

Patronum faciūt 3. Dōs, edificatio, fundus,

Not. Lex 39. Assignare quis potest quibuscumq; verbis,
nutu, testamento, codicillis vel vivus. l, 1, p, 3.

Tit: q 40. Si libertus dolo malo, ne pas-
si quid in tronus sibi debitam partem conse-
troudem p^a quatur, alienaverit, datur hic patro-
ni fa. no actio Fabiana, (a prætore Fabio)
G, 6, 5. que liberto testato vel Calvisiana (a

Calvino

Calvisio) qui intestato locum habet, ad detrahendam portionem legitimam. l. 1, cod: hic.

41. Omne quodcumq; in fraudem patroni *Not. Lex* gestum est, revocatur. l. 1, p. 3.

42. Hactenus de bonorum possesiōnibus è testamento; seqvuntur *Si Tabulae* ab intestato. Ubi primo succedunt *testamentū* liberī incapita, sive in potestate parentum live sui sint juris, l. 1, cap: 1, liberī, cod: nullæ exas bunt, unde Erff. 3. Com quibus pariter succes- 6. 54.

dunt, nepotes in stirpes (h. e. tota stirps unicam parentis, quem representat, partem tollit) non capita (h. e. pronomero capitum sive personarum), cit: cap:

43. Ita autem ab intestato potest compete. *Not. Lex* re bonorum possesso, si neq; secundum tabulas, neq; contra tabulas bonorum possesso agnita sit.

L. 1, p. 2.

44. Legitimū heredes latè dicuntur qui manifestò ab intestato, lege *Unde legitimū* (ut patr. licet non sint agnati: inst: mi. cod: 6. de leg. patr. sui. & Parentes) succedunt. uit: 4.

c. 15 §. 1 L. 2. Erff. 3. Sed spec aliter legitimū vocantur consanguinei agnati h. e. per virilis sexus personas cognatione juncti, quasi à patre cognate.

cognati, ut frater eodem patre natus, fratris filius, paterus ejusq; filij, vel Agnati sunt cognati per patrem ex eadem familia i. Errf. b.

¶ 5. Inter adgnatos & cognatos hoc inter-
est quod in adgnatis & cognatis continentur, in co-
gnatis non utiq; & adgnatis. Verbi gratia, paterus
& adgnatus est & cognatus est, Ayunculus autem
cognatus est, adgnatus non est, l. 5. Quare diu
spes est suum heredem aliquem defuncto existere;
taamdiu consanguineis locus non est. Pata si de-
functi uxor pregoans sit, aut defuncti filius apud
hostes sit, eadem. Arg: C. 10, 16, L. 2. 8, 11,
Ex 2. Errf. B.

¶ 6 Post legitimos promittit praetor Bon. possessionem cognatis, qua-
si ex uno natis, & stricte hic iudicau-
tur qui langvinis jure defuncto juns.
Ei, non tn, fuerant in ejus familia,
ut conjuncti per lineam donataxat
femineam: cognatio enim speciali-
ter est naturalis per feminas, sicut
adgnatio per mares, conjunctio. Qui
cum jure Civ: bon, nisi post tuos &
legitimos, ad successionem admits-
te sancur, l. 1, in pr sed hodie tubla-
tum est suitatis (que est in heredis
qualitas) cognationis & agnatio-

Notabilis

or L. 10

Tit: 8.

Unde cogn.

w. cod: 6. 13

encl. 1. 10

nis describen per Nov. n° 3. C. 4. itaq;
indifferenter adēunt. Etiam in J.N.
C. 2. Erff^o B. Bhan Syster Baraleſe
ma. 3. cap. Mōder Brodher.

47. Hæc bonorum possesso audam habet *Nos. Lex*
prætoris indulgentiam: neq; ex iure civili originē
habet. l, 1, in pr. Cognitionem etiam facit ados
præto. p. 4.

48. Quoniam Prætor plures gra- Tit: 9.
dus ad bon. posses. ab iactitate ad. De Successo
missus, itaq; non petente vel repa- rio edictu.
diante primo gradu, s^r liberorum,
succedit, secundus, s^r. agnatorum,
postmodum cognatorum gradus, &c
sic consequenter, ne actiones credi-
torum diu multumq; protraheren-
tur. Certum tempus bon. posses. ade-
undi constituit, unde parentes intra
annum utilem, cæteri intra centum
dies hic petere tenerentur. ff. hic.

49. Successorium edictum idcirco prepo- *Nos. Lex*
ssum est, ne bona hereditaria vacua sine domino
dutius iacerent, & creditoribus longior mora fer-
re. L, 1, in pr.

50. Quoniam gradu proximis Tit: 9.
res exclaudunt remotiores, Cap: 3, §, De Gradib;
3, cl. 2. §. 1, St. l. Erff^o. Cum tamen & affinibus
& nomine.

EXCE^o serum.

exceptione ibidem, per magni interest scire gradus cognationum, ut quis alteri preferenda, intelligatur.

51. Arbor consanguinitatis sive cognationis (quæ vel est naturæ, inter est propter naturâ & sanguine, vel Civilis, inter ad matrimonia optione junctos) est series, quæ monstrat quomodo personæ ab eodem stipite ortæ jure languitis, (ad differentiam affinitatis & adoptionis) juncta, inter se distant & se invicem attингunt.

Affinitas contrahitur inter coniugem & alterius coniugis eo cognatos, 52. Arbor, affinitatis indicat personarum proximitatem ex justis nuptijs (secundum Canones ex quolibet coniugio ortam).

53. Consideranda in arbore. 1. Lines quæ est collectio personarū ab eodem stipite discendentium, continens gradus & distinguens cognationes.

54. Estq; 3plex 1. Ascendens sive superior in qua Pater, mater, avus &c,

Not. Cognatio est ipsa terra prorenitans, 3. A. 2. St. i. Erff. b. 2. Descendens sive inferior in qua filij, nepotes, pronep. &c. C. i. Erff. B.

3. *Collaterali sive transversalis* ut *Linea ē pro-*
fratres & sorores, patruus, a vunculus *ximitatum*
&c. eorumq; liberi. *Quæ est iterū* *separatio.*
Aequalis, cum cognati æqualiter dis-
stant à comuni stipite. *Ut duæ soror-* *Gradus de*
res. *Inequalis ē contra.* *Ut soror* *uno proxi-*
& sororis filia. *um in aliis*
tus.

55. 2. *Gradus*, (qui est intervallum, *Sive est ge-*
quo cognoscitur, quæ persona stipi, *teratio con-*
ti proximior. *Vel est ordo cognati-* *stans persos*
sive agnationum) desumi- *na generan-*
tur à generatione, & quælibet gene- *te & genera-*
ratio facit gradum. *ta.*

56. Ex arbore desumitur compu-
tatio. Quæ *Canonica*, ex jure canon. *Illa præcis-*
vel Civilis ex jure civ: In linea ascen-*pue in cau-*
dente & descendente conveniunt. *sis matrimo-*
Illæ quippè ibi profundamento hanc *nialibus;*
ponit regulam.: Tot sunt gradus, quot *Hæc in hac*
personæ, una demptâ, sive stipite. *reditatibus*
Hæc servatur.
has habet regulas: Quot sunt genera-
siones, tot sunt gradus, & generata personæ
sempre adiicit gradum. E.g. Si quæ-
tatur quoto gradu distent Rex Caro-
lus pater & Gustav: Ad: filius. R.

numerentur personæ, quæ sunt duæ
unæ igitur demtâ, remanet una, sed
igitur in primo gradu, quia tot sun-
gradus, quot personæ, unâ demtâ si-
ve, est una generatio E. unus gradus
Item si de Rege Carolo & Chriſtin.
Regina nepte queratur? R. sunt in
secundo gradu, nam est 2da genera-
tio E. 2dus gradus. Item Regina no-
stra à proavo suo Gustavo primo, di-
stat 3tio gradu. Sic illustriss: Comes
Petrus Brahe Drotzetus distat 3tio
gradu à proavo suo Joachimo E.A.
quoniam 4tvor sunt personæ, Petru-

Mic Joachis Brahe/ ejus Pater Comes Abraham
anus Gustas avus ejus Petrus Brahe & proavus
vii. mi. soro Joachimus quâ personâ demptâ re-
mam germis manent tres, sunt igitur in 3tio gr-
adem habuit. du. Sive tres sunt generationes
tres itaq; gradus".

Hinc dux gradus lega- 37. Not: Legistæ has reg: etiam in
linea collaterali observant, at nos
les confitimus canonistæ, sed duos gradus in unum
est unum contrahunt, jus enim Canon: dici
canonicum gradum. in linea æquali collat: Quoto gradu
autem

ut ergⁱ distat à communi stipite eodem inter se distant. E. g. Gustavus Ad. ac ejus soror Catharina distant à communi stipite patre R. Carolo, primo gradu E. eodem inter se distant. Sed ex iure civ. (quod in collater. non constituit primum gradum: quia frater à fratre vel sorore non generatur) 2do distant gradū Nam ibi quanto gradu collaterales secessuntur à communi stipite, eo gradu duplicato inter se distant: Quia quælibet persona ab utroq; latere facit gradum in transitu. E. g. Gustavi Magni Magna filia Christina & ejus sororis Catharinæ filii p:ps hæreditarius Carolus Gustavus ex iure civ: sunt in 4to gradu. Quinq; n. sunt personæ & quælibet facit gradum, deinde igitur stipite Rege Carolos remanent quatvors; sunt itaq;, in 4to consanguinitatis gradu. Sed ex J. Con: sunt in 2do gradu junci.

52. In linea inæqv. transv. Canonicæ hoc sequuntur fundamentum: **Quoto gradu remotior distat, à com-**

munis

moni stipite, eodem gradu transvers,
si inæquales inter se distant. E. g.
Si scire cupis quanto gradu Regina
Christina est Principi Carolo Philip-
po patruo suo. Numerat à remotio-
ni persona sive Reg: Christina ad com-
munem stipitem Regem Carolum,
ac deprehendes illam per istam Reg:
Tot sunt gradus, quot personæ, sti-
pite den. ito esse Regi Carolo in 2do
gradu, erit itaq; patruo suo in 2do
gradu, sed ex J. civ: est ipsi 3tio gra-
du. Quatuor n. sunt personæ Chri-
stina Regina, Gustav: Adelp: Caro-
lus Philippus & Rex Carolus stipes,
quo demto, remanent tres. E: quot
personæ tot gradus, una demta.

Tit: II.

Unde Vir &
uxor,

58. Non extantibus alijs heredi-
bus, ad boni possessiones vocantur
conjuges, si justum fuerit matrimo-
nium; ut conjunx superstes conjugi

Tit: 12. defuncto succedat.

De Veteris 59. Proprium hic occurrit de mi-
norum & militum sue litum hereditate, quamvis capite da-
missione. Minati sunt milites propter militare
delit.

- delicet immo tamen peti possit bon. poss-
satio ex eorum testament. secundū
tab. vel si intestati, conservatur legit:
heredib⁹ possessio castrorum bon.
usq; ad stum gradum. Idem de ves-
teranis i. e. militia honeste dimissis.
Sed paganis capite damnatis succe-
dit ut plurimum fiscus. s. de bonis
datu. quod &c. sic. 8. 9. c. Hdgm: El. Tit: 13.
60. Ijs, qui defunctum mutare, aut Quibus ab
facere testamentum prohibuerint. competit
Item tempore exclusis. arg: cap. i. El. possessio. C,
Erff: b. Vthlete. &c. hic non cons. 6. 9.
ceditur bonorum possessio.
61. Non tantū ex edicto suo Præ- Tit: 14.
tor, sed etiam lege & S.C.to, hic bos Ul. ex legib⁹
bonorum possessionem dat. Senatus
consultis B. poss. detur.
62. Testamento non facto ad bon. Tit: 15.
poss. 1. Vocantur sui heredes. 2. Le- Quis erdo
gitimi. 3. Cognati. 4. Conjuges. 5. sis in bonorum
fiscis. ut c. 2, Rongb. El. 23. II. 18. St. l. possessio
Erff B. Dana Arff. vetur.
63. Exposita Prætoria successione, Tit: 16.
agendum sequitur de successione ei. De suis & lo
vili ab intestato, in qua idem fermè gitimis heredib⁹.
C, 6.

Servatur ordo, ac in bon. possess. adeo
ut primò vocat descendentes. 2. a-
scendentes, ast non semper solos.
3. collaterales.

64. Sui (quia via parente sunt qua-
dammodo Lñi hereditati) & necessarij
(quia jure antiquo adire cogebantur) he-
reditates, qui in potestate sunt moriētis
& in familia proximum gradum te-
nent tempore delatae hereditatis.
ut liberi, nepos.

Not. Lex 65. Intestati proprie appellantur, qui cum pos-
sent testamentum facere, testati non sunt. l. i. in pr.

Tit. 17. 55. Quoniam mater & liberi non
fuerunt agnatione juncti, itaq; ex le-
gi 12. tab. jus invicem capiundæ he-
& Orphitiae. reditatis iplis non competebat, quod
num. Cod. 65; 56. per S. C. correctum est, ut sibi invi-
cem succedant. 2; 1. Etff V.

66. Sed & vulgo quæfici adiunguntur ad ma-
tri legitimam hæreditatem. l. i. p. 2. Vid: C. 19,
L. Grillo Barn. mā ey mera ärswa än Twå
Marcher effter fader/ och etia effter Moder/
& 14. Et. 2. Äquissimum visum est omnes filio-

LIB. 39. os, etiam adoptivos, matri perferti. L. 5.

Tit. 1. 67. Successionibus annexuntur
Oporis remedias, (principiè contra dominum non
dum

lum factum,) & edicta & interdicta, novi nunci-
quibus possessiones defenduntur, da- arione. cod:
mina resarcuntur, atq; injuriæ, tom
ex causa publica, (jz. publicani vectio

Actum est
galia plus justè exigendo) tum privata, de obligatio
cùm damnū non factum sed timetur nibus ex cōs
fieri per ædificationes. arg: C, 9, f, I, tractibus &
B. B. St. I. Hvar man må byggia. &c. realibus &
item ex suc- personalib;
68. Nuntiare significat hic prohi- ectionibus,
bere; Nuntiare op; novum est nun sequitur gen
ciare ne novum opus fiat. Nuncias tionum ex
tio itaq; est legitima quædam prohi- damno in
bitio facta novum opus paranti in fecto, i. t.
Reip. vel nostrum præjudicium, ad
id, ut ab opere desistat, donec de jure
ædificantis constet. Aut præstita Nuncia:
sit satisdatio, Arg: c, 5, 34, 40, in fin: nis. nostri
L. I, 3, 9, St. I. B. B. si spērta nuncia, conservandi
tione perrexerit, cogitur novum opus depellendi,
pus demoliri. c, 3, St. L. B. B. Hvar aut publici
som annans mans. Compt bygger oläf- iuris tuendæ
wandes, bryte up och böte sex Marcher. causa.

69. Opus novum facere viderit q̄e à se ædificando aut derrahendo pristinam operis faciem inus- Net. Lem
zat, l, 1, p, II, Reip, interest, quam plurimos ad
defendendum suam causam admittit, c. L. 4.

Tit: 2. 70. **P**ericulum metuens ex ruina
de damno vicinarū ædium, vel suggrundis aut
infecto & projectionibꝫ recte prætorem adit,
dis & proie-
tionibus, petiturus, ut jubeat ædium possesso-
rem sub pœna idoneè cavere aut sa-
tis dare, de damno, si quid datum fu-
erit, resarciendo. l. 18. Ejustnodi de
casibus vid: C, 8. St. I. Drāpm: b. m.
Wād. och Swā mari i alio andro &c.
9. St. L. B. B. in pr: Får annat thera.
pro arg: etiā sit cap: 3, §, 5, B. B. L.
& 6. Drāpb. m. wād. L. 5, St. I.

Tit: 3. 71. **S**imili modo si Dominus præ-
De Aqua &
aqua plus
via arcens pluvia aqua propter opus recens fa-
dū: C, 3, 34. Etum (si pluvia aliter, quam naturā so-
let fluat in prejudicium vicini. 4. B. B.
St. L.) datur hic ei actio adversus æ-
dificantē, ut opus suis impensis tol-
lat ac interesse, lice contestata, sarcis-
at. arg: C, 33, §, 1, & in fin: Tå mā och
ingen swā byggia at annars spilles. &c.
9, §, 1, B. B. St. I. Hvar mā &c.

Nos. Lex 72. In summa tria sunt, per quæ inferior lo-
cus superiori servit: Lex, natura loci, vetustas, quæ
semper pro lege habetur, minuendarum litium
causa, l. 2.

73. Vectigal hic est, quod fisco ex Tit: 4.
rebus, quæ advehuntur, vel evenhun De Publicis
tur & veneunt, penditur. Qui verò nis & vectis
vectigalia sive redditus publicos à fis galibus &
sco conducunt, dicti sunt publicadi, commissi.
quia publicum redimunt eoq; fru Cod: 4, 61.
untur.. L. 1. 62.

74. Si vectigal non solvatur res in Commissum
comissum cadit (unde res commissa di-
cuntur) i.e., confiscatur, hinc poena
comissi. C. 32, R. b. 20. §. II. R. b. st. I.

Committe
re inter alias
delinqua-
nos. Calv.

75. Commissum itaq; est delictū non solutæ pensitationis.

76. Vicissim datur hic actio adversus publicanos, si vel ipse vel eorū famuli quid illicite vel ultra præscriptum exegerint.

77. Quantæ audacie, quantæ temeritati sunt Not. Les
publicanorum factiones, nemo est qui nesciat. l. 1.

78. Donatio (quasi doni datio) est a. Tit: 5.
et us liberalis, quo nullo jure cogente De Donatio
ex mera liberalitate sponte quicquā nibus. Cod:
alicui conceditur. l. 29, cap. 30, §. 1, 8, 54, 55, 56.
Eller lagliga gifwit. Jordb. l. numeratur
inter s. in J. N. acquirendi mo-
dos. C. 1, Jordb. l.

79. Est vel mortis causa 19. Erffb.

Inter vivos Se. I. vel non mortis causa, seu inter
dicitur, quia vivo testato
vivos, Sine ulla mortis cogitatione.
se sortitur
de qua hic. 18, 21, in pr: St. I. 23, El.
Erfb. 14, s, 2, Ryrch B.

Nam plus
est donare
quam nego-
dari.
go. Donator erit sui iuris, & liber su-
orum rerum administrator. Prohiben-
tur itaq; donare pupilli arg: c, 20, El. 15,
St. I. Giffb liberi (nisi de castrensi pecuo-
lio) quamdiu potestati patrie sunt subjecti.
arg: c, 4, El 3, St. I. Röpm: B. Si ca-
nim non possunt libere negotiari E.
nec donare. Certo etiam respectu
uxor, inquit Loccenig in Sym: juris. arg:
c, 4, El Röpb 9, El 18, St. I. Giffb. nisi
sit donatio mortis causa. Cap: 19, in
pr: Erfb St. mente captus, prodi-
gus, cui bonis interdicium. &c. Do-
natio simplex legiūmē facta non
revocanda nisi notabiliter donatari-
us exiterit ingratu: tūm quod fi-
dei humanæ nihil magis convenit
quam servare conventu: I, 20. de
transact. tūm ne sub tali prætextu
defraudent donatarios, qui forte e-
am ob causam multa vicissim præ-
stare

stant officia. In Jure N. certis in
calibus, mortuo donatario, revocat
donator. vid: C. 23, § 18, § 1, 20, St.
Erff b. & 6, Giffem: 3.

81. Non donandum in prejudicium
heredum, 19, Erff b St 14, § 2, Ryt^h
Nec in fraudem creditorum. Et si medua
in lege præscrips excedatur, revocari
potest donatio. cit: cap.

82. Donator de evictione (quam Ne sua libe-
prestare illi dicuntur ad quos re ab alio e-
victa vel jure ablatâ est regressus) DON l. 18, p. 45a
tenetur, nisi dolose factum.

83. Non potest liberalitas nolenti acquiri. L. Ne leges
19, p. 2. Nuda ratio non facit aliquem debitorem. Tit: 6.
l. 26. Donari videtur, quod nullo iure cogente
conceditur. L. 29.

84. Donatio mortis causa est, qua- De Mortis
tit propter mortis suspicionem & causa dona-
morte demum donantis confirmata. l. 32, c. 14, § 1, Ryt^h 3 19. Erff b
St 1 arg: c. 23, Erff b 1.

85. Revocari potest: 1, si donator re- Capio est ac-
convaluerit ut periculo mortis exemptus, quilitio pro-
fuerit, 2, Si donator, mortuo donatario pter mortis
supervixerit, 23, El 18, St 1. Erff b. 3, alterius ob-
venientia etiam interdum donans, l. 30.

Not: Lex 86. Non videtur perfecta donatio mortis causa
facta, antequam mors insequatur. l. 32.

LIB. 40. 87. Manu nissio est libertatis da-
Tit: 1. tio sive de manu i.e., potestate dimiss.
De Manu. sio E, g, hunc servum vel filium meū
missionib⁹. liberum p̄. oauantio, quæ in nostra, ut
& hoc temp. in Rep. Romana, est
Tit: 2. iudicata.

De Manu. 88. Manumittebantur olim præ-
missis vindictis vindi. Cipucē vindictā, quæ erat festuca sive
sit: 1. virgula quædam, quam prætoris lis-
Not: Lex citor, præmissis solentib⁹ verbis im-
Tit: 3. posuit servi manumittendi capiti,
De Manu. in signum libertatis & datæ civitatis.

missionibus 89. Non est omnino necessaria pro tribunali ma-
quæ servis manumittere, itaq; plerumq; in transitu servi manu-
ad universitatem solent, cum aut lavandi aut gestandi aut lude-
retem perirerum gratia predierit prætor aut præconsul.

negribus 90. Tribuitur hic universitatib⁹,
ponuntur collegijs, manumittendi potestas. l. 1.
Cod: 7, 9.

Tit: 4. 91. Est & species iustæ conse-
de manumis quendam libertatis, si quis ultimam vo-
sus testaceo luctate manumissus fuerit.

Not: Lex 92. Libertas ad tempus dari non potest. l. 33.

Tit: 5. 93. Fit & manumissio indirecte
de fideicom per fideicommisum, ut alia legata.
missionibus E, g, rogo te, mi heres, ut servum
bergatibus. 94. Lis-

Cod: 7, 4. meum manumittas.

94. **Libertas etiam adimitur so-** Tit: 6.
lenniter per testamentum, ut cætera De Adems
legata, vel vigorem legis. I. un. prions li
bertatis.
95. **Statuliberi fuerunt in spe li-** Tit: 7.
bertatis, qui statim liberi non fuere, De Statulis
sed statutam & destinatam in temp⁹ beris.
vel sub conditione, libertatem has
buerunt, l. i, hic.
96. **Statuliberorum iura per heredem fieri Not: Lex**
non possunt duriora. l, 33.
97. **Quidam sine solenni manus Tit. 8.**
missione interdum libertatem con- Qui sine ma
sequebantur, ut statuliberi & aliena- numissionē
ti, ut manumitteretū. ad libertatiē
perveniunt.
98. **Qui ob necem detestam domini præmium**
consequitur libertatis: sit oreinus libertus (id est Not: Lex
qui directā ex testamento libertatem accepit, nee
unquam patronum vivum habuit; quasi testatoris Tit: 9.
oreo demissus & orei libertus.) l, 5.
99. **Si manumittentes nō sint do- Qui & ē**
mini aut manumissi fuerint in frau- quibus mas
dem creditorū, impeditur libertas, numissi li
100. **Ipsa igitur, quæ &c. quod quidem per beri non se**
quam durum est, sed ita lex scripta est. l, 2, p, 1. ant ad l. E-
liam sentiā.
101. **Præter libertatem olim etiā Not: Lex**
quidam manumissi ingenuitatem Tit: 10.
ac equestrem dignitatem, salvo tn. de Jure aus
jure nulorum
Ced: 6, 5.

ture patronatus, adipiscabantur, ve-
luti illi qui jus aureorum annularum
sive utendi aureis annulis a principe
consequti, quia quondam solum
equestris ordinis hominibus annu-
lis nisi permisum erat, ideo concessio
jure annularum, concedebatur eti-
am nobilitas.

102. **Divus Commodus** & ius annularum
datum ademit illis, qui invitisi aut ignorantibus
Notabilis patronis acceperant, l, 3. Etiam foeminae ius an-
ores leges nularum aureorum impetrare possunt, & iura in-
genuitatis impetrare & natalibus restituiri possunt,
L, 4.

Tit: 11. 103. **Quos Princeps** natalibus re-
De Natalib. stituit (hodie legitimati dicti) plenè pro-
restituendis ingenuis habebantur. L, 3.

Cod: 6. 1. 104. Cum quaestio status, an quis
Tit: 12. sit liber, ingenuus, aut servus, move-
De Liberali causæ, C, atur, appellantur talia judicia libera-
causa. 7, 16.

lia sive liberales causæ: quippe ibidē
de libertate agitur, actionesq; hinc
dictæ præjudiciales.

105. Dolo autem non cum fecisse accipimus,
Not: Lex qui non ultro instruxit emptorem, sed qui decopit,
L, 14, p, 2.

Tit: 13. 106. **De liberali causa agere pro-**
hiben-

hibentur qui maiores 20. annis & ad Quibus ad
preium participandum venundari libertatem
se passi sunt. Item adjudicati per proclamatio
petuis vinculis. L. 1. C, 7, 18.

107. Liberti petentes ingenuita- Tit: 14.
tem probabunt intra quinquenni- Si ingenuus
um à die manumissionis se esse inge- dicatur,
nuos natos. L. 2. 3. &c.

108. Liberales causæ non sunt Tit: 15.
perpetuae, quoniam clatio quin, defuncto
quinquennio status questionem defunctorum post
eo movere nō permittitur, si modo quinquenni
ad deteriorē conditionē agatur. L. 1. tur. C, 7, 211

109. Hic coercetur nimia domi- Tit: 16.
norum indulgentia, si quis ingenuus De Collusi-
aut libertus, colludente domino vel one detegem-
patrono pronuntiatus fuerit, tunc um quæras
ita libertus aut ingenuus factus, fit
hic detegentis collusionem servus.

110. Collusio est sub specie litis
lusus, veluti quidam inter duos litis-
gatores id agentes ex compacto, ut
unus sinat se vinci ab altero. defin.
Cujac. & colludere dicuntur, qui
non seriò, sed simulatè inter
se contendunt.

COROLLARIA. I. ETHICA.

De LIBERALITATE I.

Liberalitas est virtus moralis mediocritatis servans in pecunijs medioeribus datus, accipiendo.

2. Utrum liberalitas etiam quodammodo consistat in accipiendo? Aff.

3. Utrum avaritia sit deterius vitium prodigalitatem? Affir.

4. An liberalitas & magnificencia specie aut gradu differant? Affir. Post.

2. POLITICA.

De BELLO. I.

BELUM est publicorum armorum contentio, pacis consequenda gratia.

2. An aliud sit defensivum vel offensivum? A.

3. An juste aliquando geri possit? Aff.

4. An tutum sit oppressis eisdem potestioris regis implorare? D.

5. An propter auctoritatem Papæ pax inter Suecos & Casareanos feliciter inita, rescindenda? Neg.